

Kyttyrälohi Tenojoella

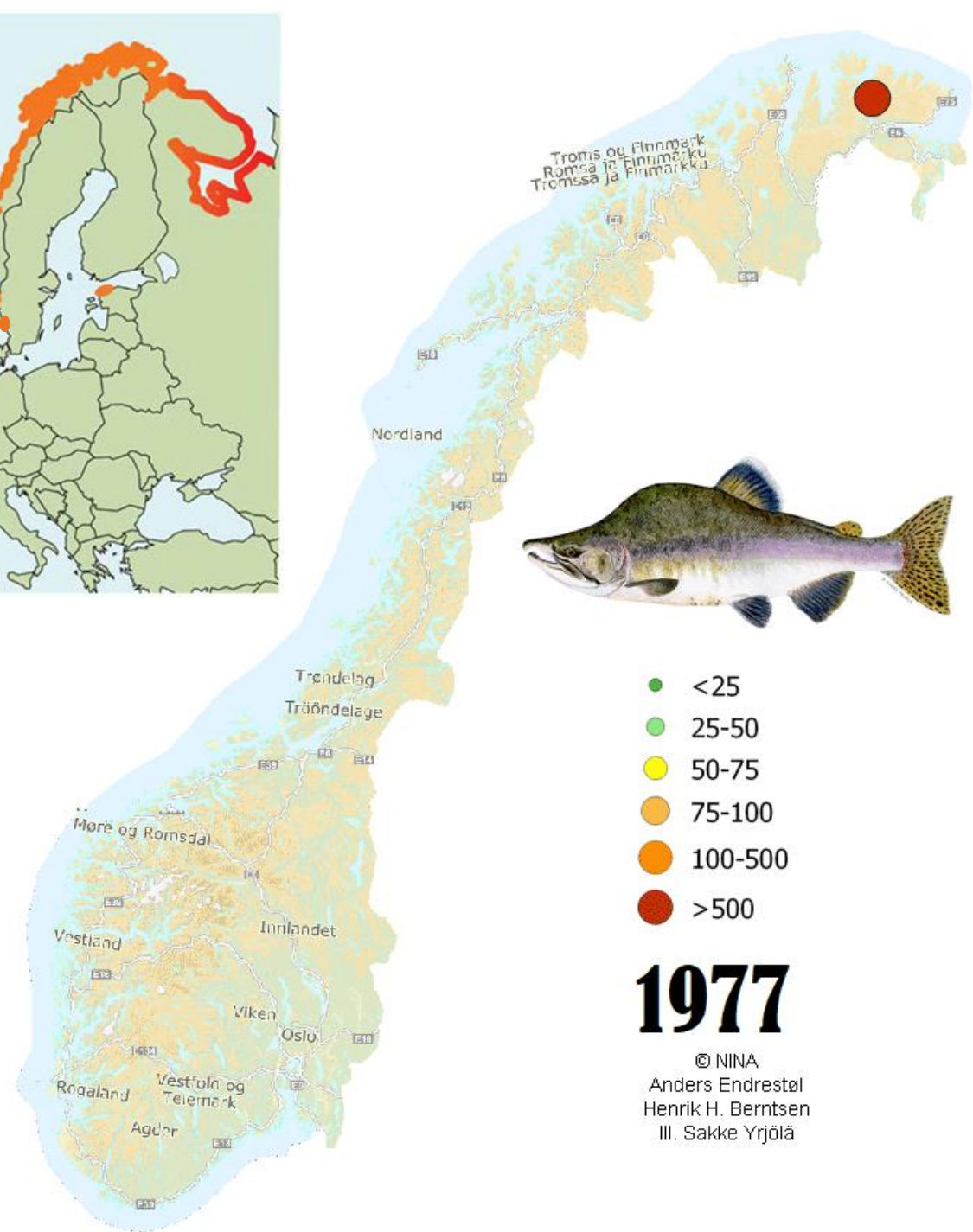
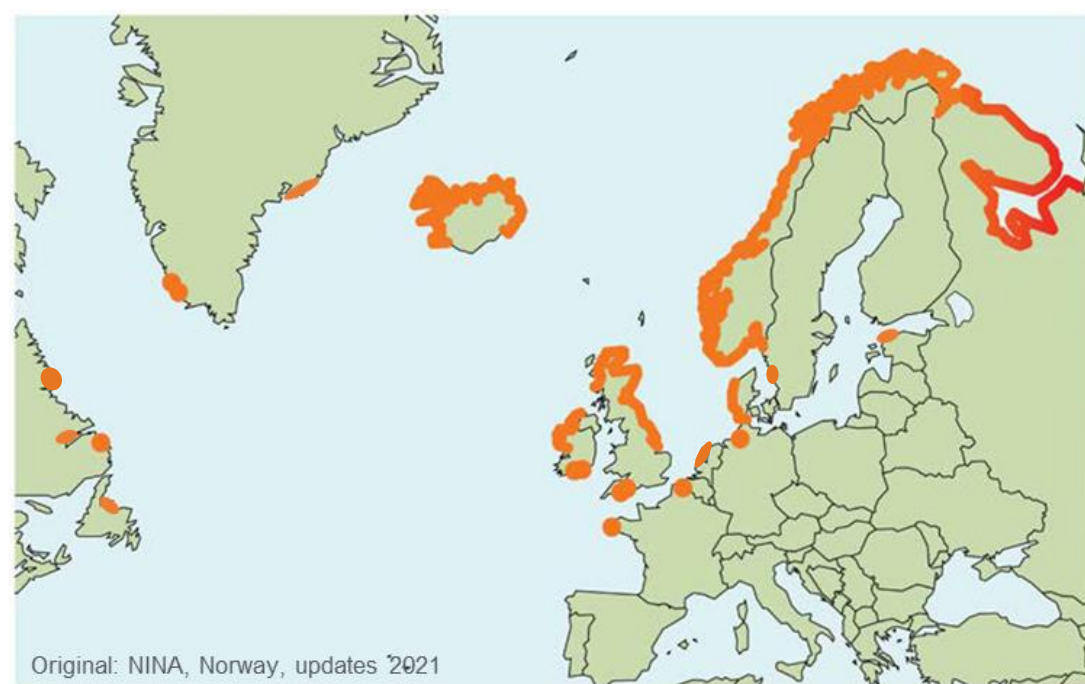
Nykytila & tulevaisuus

Kyttyrälohi

- ✓ Tyynen valtameren lohilaji, istutettu Kuolan niemimaalle 1950-lopulla talouskalaksi, tavoitteena lisääntyvät kannat
- ✓ Vaihtelevia, enimmäkseen pieniä saaliita P-Norjassa ja Tenolla 60-l alusta lähtien
- ✓ 2017 levinneisyys ja määrät räjähtivät Pohjois-Atlantilla
- ✓ Elinkierto poikkeuksetta kaksivuotinen, nousu joka toinen vuosi
- ✓ Atlantin alueella parittomien vuosien kanta paljon suurempi kuin parillisten

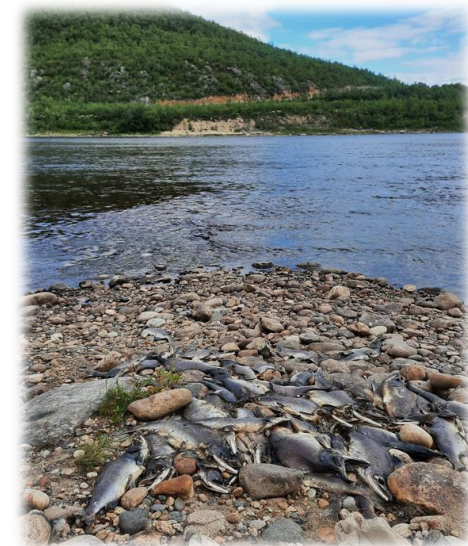
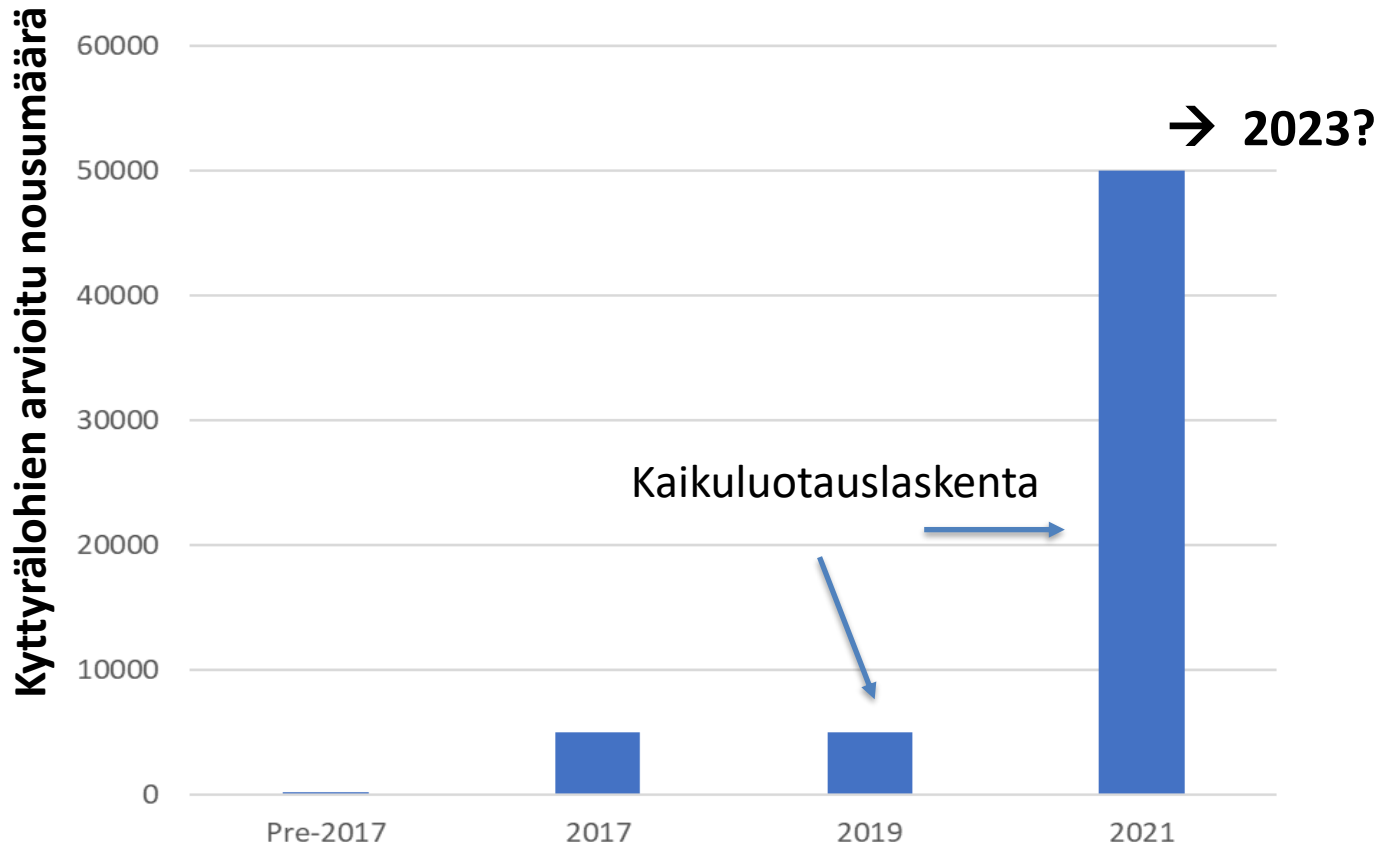
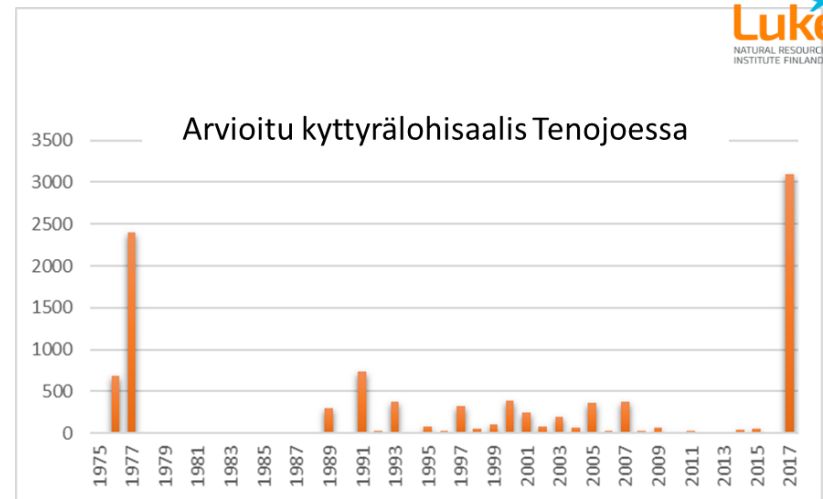

Kyttyrälohen seuranta Tenojoen lohikantojen seurannan ohessa

- Saalistilastot
- Nousevien lohien videoseuranta
- Kutulohien sukelluslaskenta
- Nousevien lohien kaikuluotauslaskennat

Kyttyrälohien määrän kehitys Tenossa

- Vaihtelevia saaliita, enimmäkseen pieniä, vuosikymmenien varrella
- Viime vuosien nousukalojen määräarviot osoittavat nopeaa kasvua

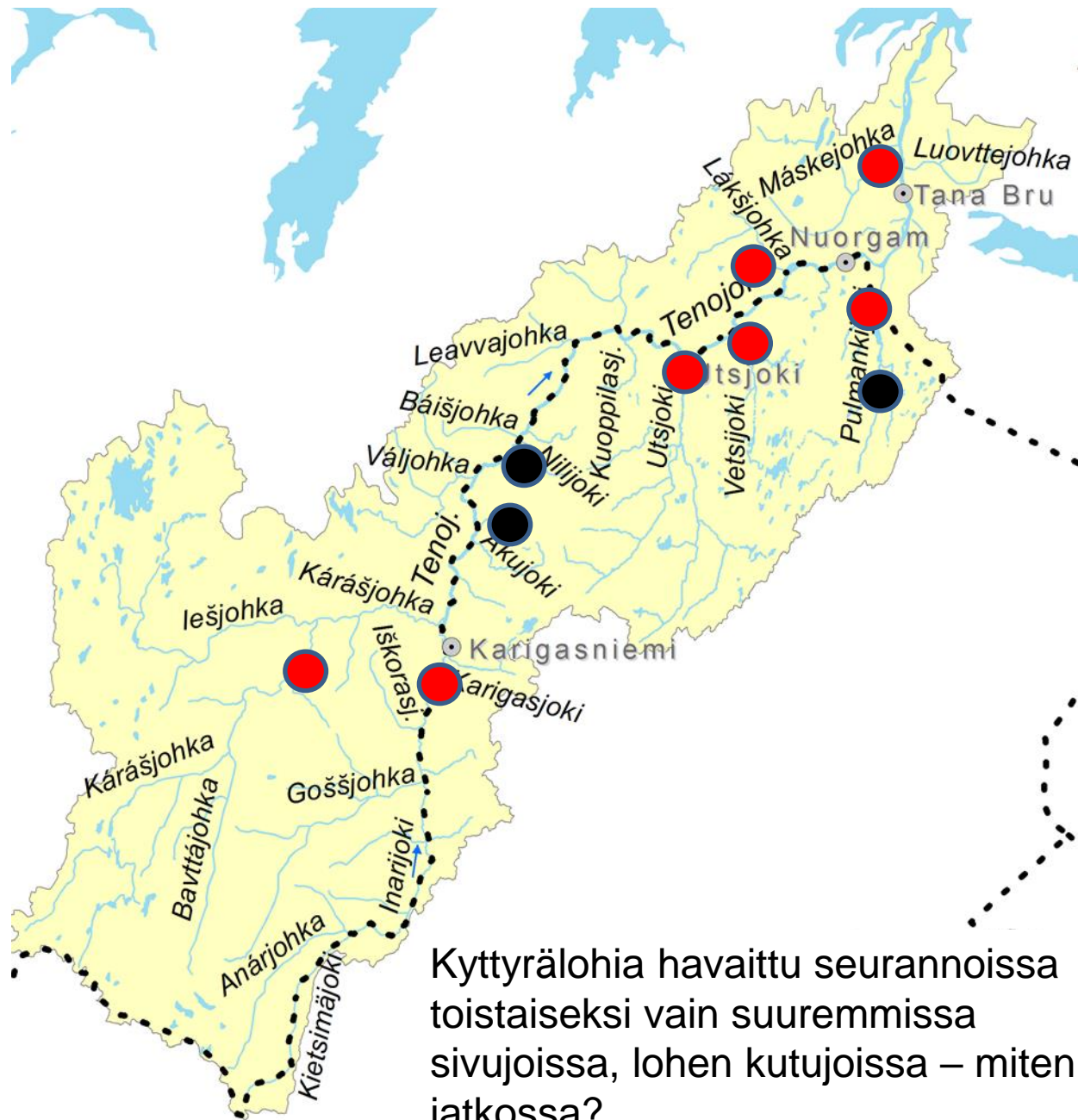

Kyttyrälohivhavainnot 2017-2021 Tenon sivujoissa

- Kyttyrälohia
- Ei kyttyrälohia

Kyttyrälohia havaittu
(video, sukellukset, saaliit):

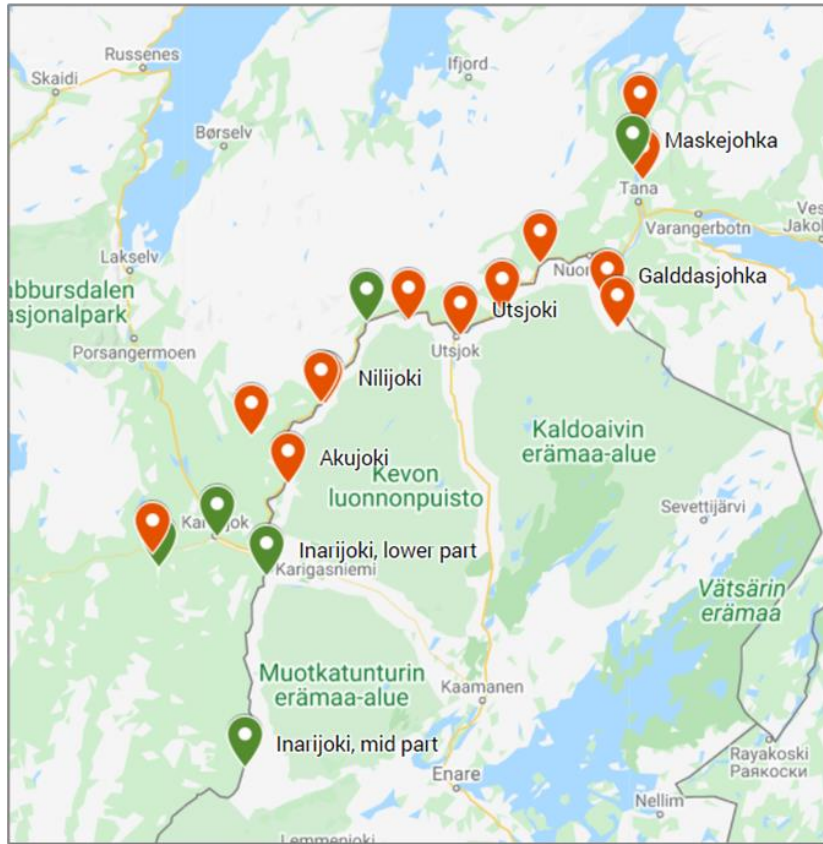
- Máskejohka
- Pulmankijärvi
- Lákšjohka
- Vetsijoki
- Utsjoki
- Inarijoki
- Kárášjohka

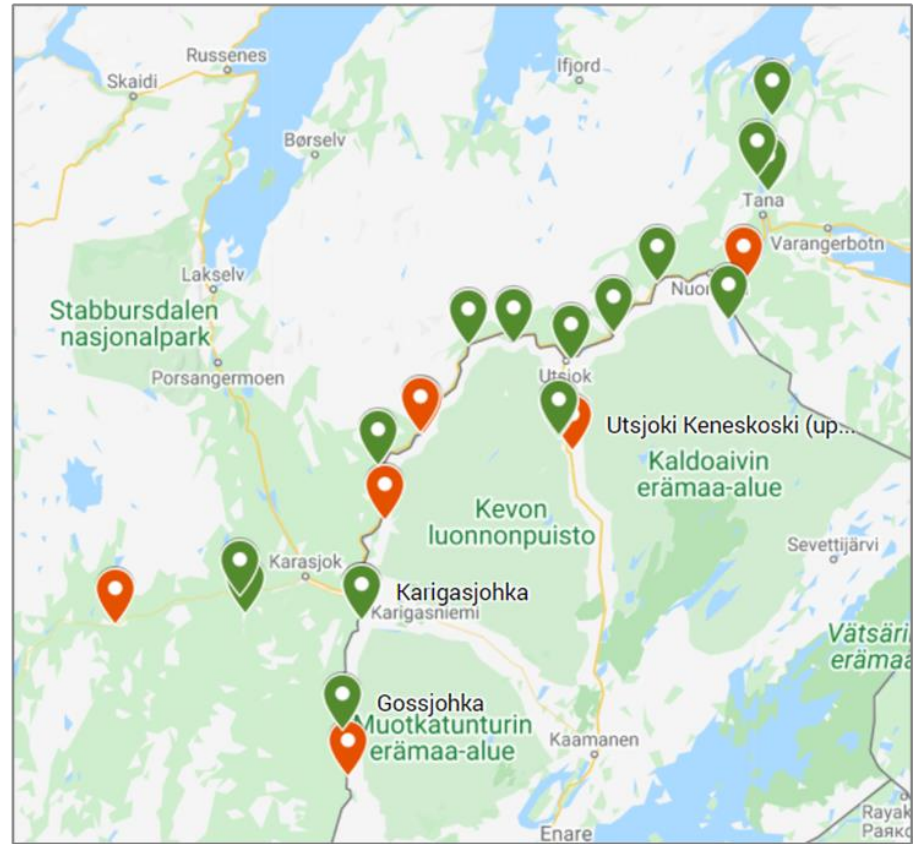
Kyttyrälohia havaittu seurannoissa toistaiseksi vain suuremmissa sivujoissa, lohien kutujoissa – miten jatkossa?

eDNA

Pink salmon 2019

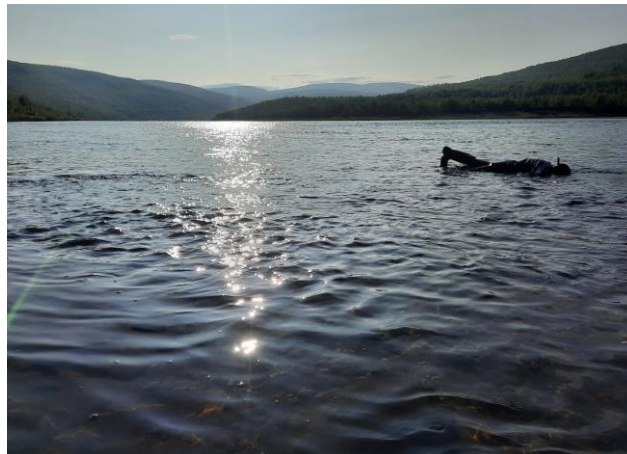

Pink salmon 2021

- ✓ **2021 laajoja kutuparvia eri puolilla Tenon pääuomaa, kutu matalassa vedessä lähellä rantaa**
- ✓ **Aikainen kutu, nopea mädin ja alkioiden kehitys!**
- ✓ **Kutu onnistui ilmeisesti hyvin: poikasia tavattiin 2022 kutualueilta ja jokisuulta**

Sähkökalastus ja kutukuoppien kaivuu jokivarressa, poikasnuottaus jokisuulla Huhti-toukokuu 2022

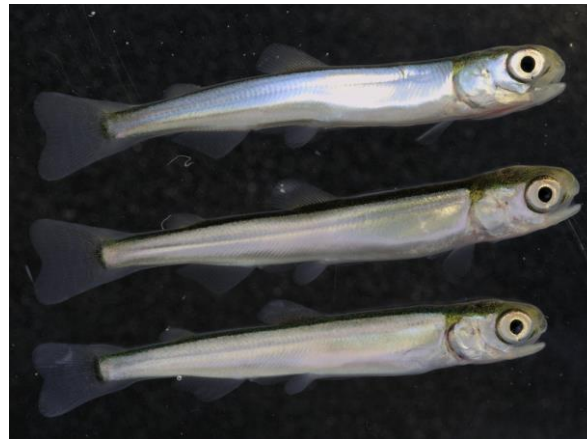

Photo: Mikko Kytökorpi & Jan-Peter Pohjola

Atlantin lohi vs. kyttyrälohi

- ✓ Atlantin lohen eduksi
 - Kyttyrälohi kutee aiemmin kuin Atlantin lohi
 - eivät tuhoa Atlantin lohen pesiä
 - Kyttyrälohen poikaset vaeltavat mereen kuoriuduttuaan
 - Vähän tai ei lainkaan kilpailua lohen poikasten kanssa
- ✓ Lajien pitkä yhteinen historia Kuolan niemimaalla
 - Ei merkittäviä vaikutuksia lohikantojen tilaan... vai..?
- ✓ Mutta... vähemmän tunnettuja mahdollisuuksia?
 - Tautien, loisten leviäminen luonnonkalakantoihin
 - Poikasten kilpailuvaikutus hyvin aikaisin keväällä
 - Kilpailu, aggressiot kutemaan valmistautuessa
 - Kyttyrälohien raatojen suuri ravinnelisäys joissa

Keskeinen kysymys: mittakaava!

Pieni joki, vähän Atlantin lohia, paljon kyttyrälohia → Ongelmia!?!

POISTOPYYNTI TENOLLA?

➤ Vahva tahtotila Norjassa

- Norjan valtion vieraslajilinjaus
- Poistopyyntikokemusta monilta joilta
- Norjassa suunniteltu **Tenojoen sulkemista**

➤ Poistopyynnin tavoite?

- Kyttyrälohta ei saada pois Atlantista
- Kutukantojen pienentäminen? Mille tasolle? Kustannukset?
- Pitkäaikaista työtä

➤ Atlantin lohelle ei lisäkuolevuutta!

- Teno on erittäin suuri joki: suuret virtaamat ja suuret kalamäärät?
- Muiden kalalajien ylös- ja alasvaellus?
- Tenon lohikantojen heikko tila!

➤ Kyttyrälohen hyödyntäminen ihmisravinnoksi?

- Ottaako Norja kaiken hyödyn? Yhteistyö??

Tatt mer enn 70.000 pukkellaks

KOKONAISKUVA?

- Norjassa vahva tahtotila: suuria satsauksia ja suunnitelmia vieraslajin poistamiseksi
- Venäjällä ei aikeita rajoittaa kyttyrälohen lisääntymistä
- Norjassa kokemuksia voimakkaista poistopyynneistä
- Venäjällä kokemuksia kyttyrälohen ja Atlantin lohen yhteiselosta

→ ??

→ Kummastakaan ei kunnollista tietoa

MITÄ TULEMAN PITÄÄ?

- PALJON KYSYMYKSIÄ, VÄHÄN VASTAUKSIA

- ✓ **Kyttyrälöhi 2023? ...vaellusmäärät pysynevät korkeina tai kasvavat edelleen... tai sitten ei? Entä 2025 → ?**
- ✓ **Kyttyrälohien vaikutus lohikantoihin?**
- ✓ **Kyttyrälohen poistopyyntisuunnitelmat Tenon alaosassa?!**
- ✓ **Kyttyrälohen poistopyynnin vaikutus lohikantoihin?**

Jaakko Erkinaro jaakko.erkinaro@luke.fi luke.fi

Yhteistyössä:

Panu Orell, Jan-Peter Pohjola, Mikko Kytökorpi, Frode Fossoy, Morten Falkegård, Jorma Kuusela, Henrik Berntsen